

Teksti: Anita Heikkinen

Estonian tragedian kantaesitys Kotkassa

*25 vuotta sitten syyskuussa matkustaja-autolautta M/S Estonia upposi Itämerellä vain alle tunnissa. Onnettomuudessa menehtyi 852 ihmistä, vain 137 pelastui. Kotkan Kaupunginteatterin johtaja ja ohjaaja **Miko Jaakkola** tarttui aiheeseen vierailtuaan Utön saarella ja kirjoitti tragediasta näytelmän.*

Utö sijaitsee vain 40 kilometriä turmapaikalta. Sen asukkaat avasivat ovensa ja tarjosivat lämpöä sekä turvaa turmasta selviytyneille. Miko Jaakkola jutteli asukkaiden kanssa ja kypsyteli aihetta useamman vuoden ennen sen esittämistä Kotkan Kaupunginteatterin taiteelliselle johtokunnalle.

M/S Estonia – Alinan selviytymistarina saa kantaesityksensä Kotkassa syyskuussa. Aiheestaan huolimatta näytelmä ei ole haavoja auki repivä. Se on haluttu tehdä kunnioituksella sekä uhreja että omaisia kohtaan.

- Näytelmän faktat on poimittu virallisista raporteista, mutta päähenkilö on kuvitteellinen. Näytelmässä käsitellään surua ja menetystä monella tavalla. Fokus on selviytymisessä – kuinka ihminen yleensä voi selvitä suuresta tragediasta, Jaakkola kertoo.

M/S Estonia kuljettaa rinnakkain kolmea tarinaa: Estonian suuronnettomuutta, Alinan omaa henkilökohtaista tragediaa ja Viron itsenäistymisen tuulia. Jaakkola puhuu näytelmästä myös sukupolvikokemuksena: moni muistaa tarkalleen missä oli, kun ensimmäiset tv-kuvat myrskyn keskellä kelluvista oransseista pelastuslautoista rävähtivät silmille. Niin muistavat myös Jaakkola sekä Alinan roolin esittävä **Ella Mustajärvi**, joka oli tapahtuma-aikaan 14-vuotias.

- Muistan kuinka syvästi järkyttynyt olin tapahtumasta. Aiheeseen syventyessäni olen ymmärtänyt, kuinka monen onnettoman sattuman summa se oli. Alina on voimakastahtoinen ihminen, jolla on tahtoa ja taitoa selvitä. Jos niitä ei olisi ollut, onnettomuudesta olisi selviytynyt vain tuurilla, Mustajärvi kertoo.

Musiikki kunnioittaa eri kansakuntia

Haminalaislähtöinen muusikko **Ella Tepponen** oli vasta 1-vuotias tragedian sattuessa, joten hänellä ei ole onnettomuuden uutisoinnista henkilökohtaista muistikuvaa. Tepponen on näytelmässä mukana matkustajana, kuoro-osuuksissa ja solistina.

- Näytelmän musiikki vie mukanaan. Luvassa on sekä 1990-luvun nostalgista ajankuvaa **Ismo Alangosta Alannis Morrisetteen**, kuin klassisiakin teoksia, Tepponen kertoo.

Onnettomuus kosketti useita kansakuntia, joita muistetaan näytelmän musiikkivalinnoilla. Laulua kuullaan suomeksi, ruotsiksi, eestiksi, venäjäksi ja englanniksi. Mukana on myös **Jaakko Mäntyjärven** Estonian uhrien muistoksi säveltämä latinankielinen teos.

Upean musiikin, näyttelijäntyön sekä toivorikkauden lisäksi näytelmä tarjoaa katsojilleen myös visuaalisia elämyksiä. Näyttämöllä nähdään koreografista taituruutta sekä haastavia ja kunnianhimoisia teknisiä lavastusratkaisuja, joissa on otettu huomioon mm. aluksen kallistuminen.

KAKSI ELLAA ESTONIALLA, haastattelu

Ella Mustajärvi, näyttelijä

”Olin 14-vuotias Estonian onnettomuuden aikaan. Kuulin onnettomuudesta koulussa oppitunnin alussa, kun opettaja saapui luokkaan vakavin ilmein. Olin tietysti suuna päässä kuten normaalisti, mutta hiljenin äkkiä, kun opettaja kertoi uutisen. Olin syvästi järkyttynyt tapahtumasta pitkän aikaa.

Olen valmistautunut näytelmään muun muassa tutustumalla Estonian onnettomuustutkinnan raporttiin ja kuuntelemalla alukselta lähteneitä hätänauhoituksia. Aiheeseen syventyessäni olen ymmärtänyt, kuinka monen onnettoman sattuman summa se oli.

Estonian onnettomuuden lisäksi tarinassa kulkee vahvasti mukana eestiläisen Alinan oma henkilökohtaisen elämän tragedia sekä Viron itsenäistyminen. Alina on voimakastahtoinen ihminen, jolla on tahtoa ja taitoa selvitä. Jos niitä ei ollut, onnettomuudesta pystyi selviytymään vain tuurilla.

Ohjaaja Miko Jaakkola on hienosti upottanut esitykseen purjehdustermistöä. Vaikka aihe on synkkä, on siinä useita valopilkkuja.

*Onnettomuus kosketti useita kansakuntia, joita muistetaan näytelmän musiikkivalinnoilla. Koska olen opiskellut venäjällä, nautin suuresti päästessäni laulamaan venäjäksi. Suosikkikappaleeni näytelmässä on **Tori Amosin** Winter.*

Ella Tepponen, muusikko

”Olin vasta 1-vuotias Estonian onnettomuuden aikaan, joten minulla ei ole sen uutisoinnista henkilökohtaista muistikuvaa. Tragedia on tullut tutuksi oikeastaan vasta tämän projektin myötä. Olen puhunut onnettomuudesta paljon myös perheeni ja ystävieni kanssa. Jotkut ovat miettineet, miten teatterissa rohjetaan tehdä esitys näin rankasta aiheesta.

En halua kuitenkaan ajatella, että näytelmä on synkkä. Sen tragedioita voi verrata jokaisen ihmisen omiin elämäntragedioihin, sillä tavalla esitys on hyvin samaistuttava. Esityksessä on myös valoa ja iloa. Ja tietenkin monipuolista ja moniulotteista musiikkia.

Olen mukana musiikillisena vahvistuksena: solistina, kuoro-osuuksissa ja matkustajan roolissa. Näytelmän musiikki vie todellakin mukanaan! Luvassa on sekä 1990-luvun nostalgisia pop-biisejä kuin klassisiakin teoksia. Laulua kuullaan suomeksi, ruotsiksi, eestiksi, venäjäksi ja englanniksi.

*Myös minun suosikkikappaleeni näytelmässä on Tori Amosin Winter. Mukana on myös **Jaakko Mäntyjärven** Estonian uhrien muistoksi säveltämä, hyvin haastava latinankielinen kuoroteos.”*

M/S Estonia – Alinan selviytymistarina

Ensi-ilta suurella näyttämöllä 7.9.

Teatteritalo ja lippumyymälä

Kotkan Kaupunginteatteri

Keskuskatu 15

puh. (05) 234 4199

teatteriliput@kotka.fi

Lippumyymälä avoinna ti-pe klo 11-17 ja 2 tuntia ennen esitysten alkua.

Liput myös: lippu.fi

kotkanteatteri.fi